

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **Ing. P. R.**, proti žalovaným **1) Krajský úřad Středočeského kraje**, sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, a **2) Městský úřad Brandýs nad Labem – Stará Boleslav**, sídlem Masarykovo náměstí 1/6, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2022, č. j. 55 A 27/2022-41, o námitce podjatosti vznesené žalobcem,

t a k t o :

Soudce Nejvyššího správního soudu Mgr. David Hipšr **není vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 7 As 241/2022.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (stěžovatel) se kasační stížností vedenou pod sp. zn. 7 As 241/2022 domáhá zrušení usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2022, č. j. 55 A 27/2022-41, kterým krajský soud částečně odmítl žalobu stěžovatele, zamítl jeho žádost o osvobození od soudních poplatků, rozhodl o nákladech řízení a vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku.

[2] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 29. 8. 2022, č. j. 7 As 241/2022-13, rozhodl předsedou senátu Mgr. Davidem Hipšrem tak, že zamítl žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků i návrh na ustanovení zástupce a vyzval ho k zaplacení soudního poplatku a odstranění vady kasační stížnosti.

[3] Stěžovatel poté vůči soudci Davidu Hipšrovi vznesl námitku podjatosti. Soudce podle stěžovatele v usnesení chybně dovodil, že kasační stížnost směřuje jen proti odmítnutí žaloby, ačkoliv ve skutečnosti směřuje proti třem na sobě nezávislým výrokům usnesení krajského soudu. Kasační stížnost tak v části, v níž se netýká odmítnutí žaloby, nepodléhá poplatkové povinnosti. Usnesení Nejvyššího správního soudu stěžovatel dále označil za nepřezkoumatelné. Soudce podle stěžovatele nedoložil skutečnosti, které v usnesení uvedl, tedy že stěžovatel zneužívá institut soudních poplatků, vyvolává spory,

vystupuje před Nejvyšším správním soudem v desítkách řízení a že mu nejde primárně o vyřešení sporné právní otázky. Za úmyslnou lež stěžovatel označil tvrzení, že jsou jím řízení vedena „*sériově a stereotypně*“. Stěžovatel poukázal na to, že mu Nejvyšší správní soud v jiných řízeních přiznal osvobození od soudních poplatků či mu ustanovil advokáta a v jednom rozhodnutí dovedl, že stěžovateli nebylo řádně doručeno. Podle stěžovatele je „*evidentním nesmyslem a lží*“ tvrzení soudce Davida Hipšra, že špatná sociální situace stěžovatele není důvodem přiznat mu osvobození od soudních poplatků. Dotčený soudce bez jakýchkoliv důkazů napadá stěžovatele a svoji „*nenávist a nepřátelství ... nepřipustně subjektivně ventiluje*“ v předmětném usnesení.

[4] Podle stěžovatele z ustálené judikatury Ústavního soudu plyne, že za důvod podjatosti je třeba pokládat i nepravdivé informace o účastníkovi řízení, které soudce uvede v rozhodnutí a které nejsou podloženy objektivními skutečnostmi, jakož i osobní invectivy a útoky soudce proti účastníkovi řízení. Totéž podle něj plyne i z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2018, č. j. Nao 164/2018-83, jehož část cituje.

[5] Soudce Mgr. David Hipšr uvedl, že stěžovatele zná pouze z úřední činnosti, nemá žádný poměr k účastníkům řízení, jejich zástupcům ani k předmětu řízení a necítí se být ve věci podjatý. Jde-li o usnesení č. j. Nao 164/2018-83, jehož se stěžovatel dovolává, nezbyvá než zopakovat v něm uvedený závěr, že důvodem k vyloučení soudce nemohou být okolnosti spočívající v postupu soudce v řízení o dané věci, jakým je i postup vedoucí k zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků.

II. Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud shledal, že námitka podjatosti byla uplatněna včas, přičemž jsou splněny i další podmínky nutné pro rozhodnutí o ní.

[7] Námitka podjatosti není důvodná.

[8] Při posouzení důvodnosti námitky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podle kterého jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. ... Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. musí být námitka zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována.

[9] Vyloučení soudce je výjimkou z ústavní zásady, podle které nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci, neboť příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze proto jen výjimečně a ze závažných důvodů, které mu, alespoň potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem, nezájatě a spravedlivě (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003-16).

[10] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu plyne, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce

pokračování

v konkrétním případě. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci přitom je založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít důvodné pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94).

[11] V posuzované věci stěžovatel dovozuje podjatost dotčeného soudce z toho, jak rozhodl a odůvodnil usnesení, jímž byla zamítnuta stěžovatelova žádost o osvobození od soudních poplatků a jeho návrh na ustanovení zástupce. Stěžovatel tedy odkazuje na okolnosti týkající se postupu dotčeného soudce v řízení, které důvodem pro vyloučení soudce *nejso*, což výslovně stanoví citovaný § 8 odst. 1 s. ř. s. Vedle judikatury Nejvyššího správního soudu (viz již usnesení ze dne 18. 6. 2003, č. j. Nao 25/2003-47, č. 283/2004 Sb. NSS) z tohoto pravidla vychází i Ústavní soud, podle něhož „[d]ůvodem k vyloučení soudců [...] zásadně nemůže být jejich postup v řízení o projednávané věci“ (viz např. nálezn sp. zn. II. ÚS 752/18 ze dne 22. 1. 2019, bod 39 a tam citovaná rozhodnutí).

[12] Na tomto východisku je založeno i usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2018, č. j. Nao 164/2018-83, jehož se dovolává stěžovatel. V něm Nejvyšší správní soud vyložil, že důvody pro vyloučení soudkyně nespočívají a nemohou spočívat v jejím procesním postupu (bod 16), nicméně „*forma jednání a způsob vystupování této soudkyně, jakož i celkový průběh ústního jednání*“ (bod 17) v daném případě vyvolaly pochybnosti o její nepodjatosti (viz podrobněji body 23–33). V nyní posuzovaném případě ovšem dotčený soudce se stěžovatelem do osobního styku nepřišel. Odůvodnění usnesení, jímž bylo rozhodnuto ve věci stěžovatele, pak není nijak nestandardní, zejména není vůči stěžovateli v žádném ohledu urážlivé či nezdvořilé ani nesvědčí o nenávisti a nepřátelství ze strany dotčeného soudce, jak stěžovatel tvrdí.

[13] Fakticky stěžovatel odůvodněním námitky podjatosti zpochybnil zejména skutkové a právní posouzení, které dotčený soudce v předmětném usnesení provedl. Řízení o námitce podjatosti ovšem neslouží k přezkumu postupu ani rozhodování soudce, jehož podjatost je namítána (§ 8 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[14] Stěžovatel tedy nepoukázal na žádné okolnosti, které by svědčily o poměru soudce k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s. a byly způsobilé vyvolat pochybnosti o nestrannosti soudce. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že námitku podjatosti neshledal důvodnou.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejso** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 11. října 2022

JUDr. Filip Dienstbier Ph.D.
předseda senátu